Ilustrované dejiny Spišskej Novej Vsi
Časť 7.
Text: Peter Karpinský
Kresba: Visionworks s.r.o.
Druhá polovica 18. storočia priniesla množstvo novôt, ktoré zmenili svet i Uhorsko. Z Francúzska sa k nám napríklad šírilo osvietenstvo. V mestách vznikali kaviarne, v ktorých sa podávala káva, čaj a kakao. Začalo sa s pestovaním zemiakov. James Watt zdokonalil parný stroj. Mozart skladal svoje geniálne hudobné diela. A na európske tróny zasadli traja mocní panovníci...
V Rusku to bola cárovná Katarína Veľká.
Za mojej vlády sa Rusko stane veľmocou!
V Prusku vládol kráľ Fridrich II.
Na nepriateľa treba udrieť ako hrom a blesk!
Nad Rakúskou monarchiou panovala od roku 1740 cisárovná Mária Terézia.
Vaša výsosť, v Poľsku vypukli nepokoje. Šľachta sa vzbúrila proti svojmu kráľovi Stanislavovi Poniatovskému.
To sa dalo čakať. Ale ako sa táto udalosť týka našej monarchie?
Viedeň, 1768
Vzbúrenci zaútočili na Ľubovnianskyhrad a nariadili, aby všetky spišské zálohované mestá platili daň len im.

V roku 1772 došlo k dohode medzi Ruskom, Pruskom a Rakúskom o rozdelení Poľska. V septembri 1773 musel kráľ Stanislav Poniatovski podpísať dekrét o formálnom vypustení spišských miest z poľského zálohu.

Po 360 rokoch sa tak Spišská Nová Ves opäť stala súčasťou Uhorského kráľovstva.

Zálohované mestá však najprv museli sľúbiť vernosť uhorskej korune. Cisárovná poverila župana Jána Csákyho, aby prísahu od miest prevzal.
Iglov, 5. novembra 1772
Buďte vítaný v našom meste Iglov, vaša grófska jasnosť. Ráčte s nami ísť do kostola, kde prebehne prísaha.
Carissimi, prinášam dobrú zvesť a tlmočím vôľu našich osvietených panovníkov, aby sa vaše mestá týmto dňom späť do rodného Uhorska navrátili.
My, obyvatelia trinástich spišských miest, ktoré doposiaľ Poľsku prináležali, týmto prisaháme vernosť Habsburskej monarchii a našim najjasnejším veličenstvám, Jej výsosti Márii Terézii a Jeho výsosti Jozefovi II....
Tak prisaháme!
Po prísahe v celom mesta vypukla veľká veselica. Zvonili zvony, trúbili trúbky.
Nech žije Mária Terézia. Nech žije Jozef II.
Nech žije Mária Terézia. Nech žije Jozef II.
Predstavitelia mesta pozvali grófa Jána Csákyho na hostinu, ktorej sa zúčastnilo až 100 ľudí.
Za slávnej vlády Márie Terézie, cisár Jozef II. je naklonený snahe, nebo pomáha a šťastie nám praje, gróf Ján Csáky prišiel vykonať sem, aby opäť celistvou bola spišská zem.

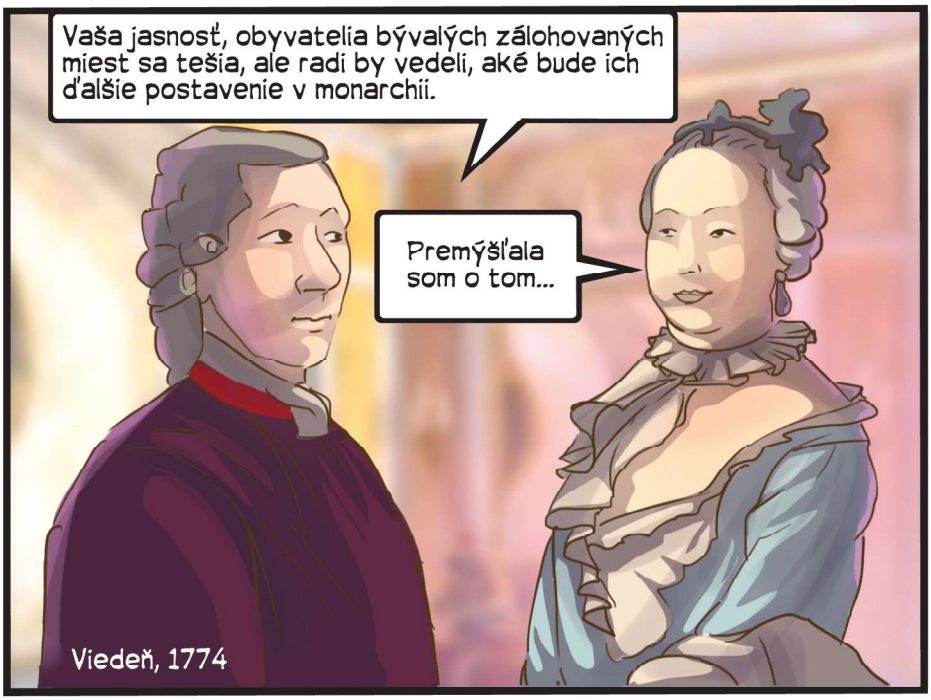

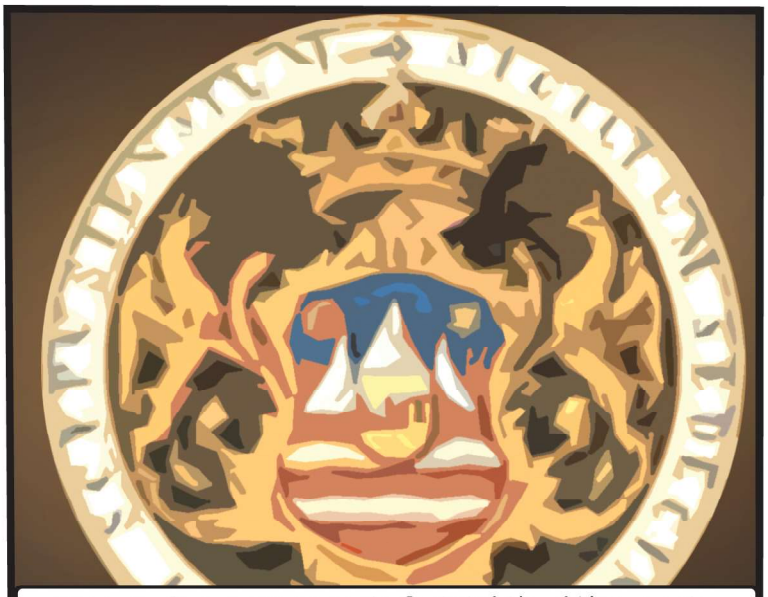

Centrom Provincie sa stala Spišská Nová Ves, a tak sa u nás konali aj generálne zhromaždenia zástupcov jednotlivých miest.
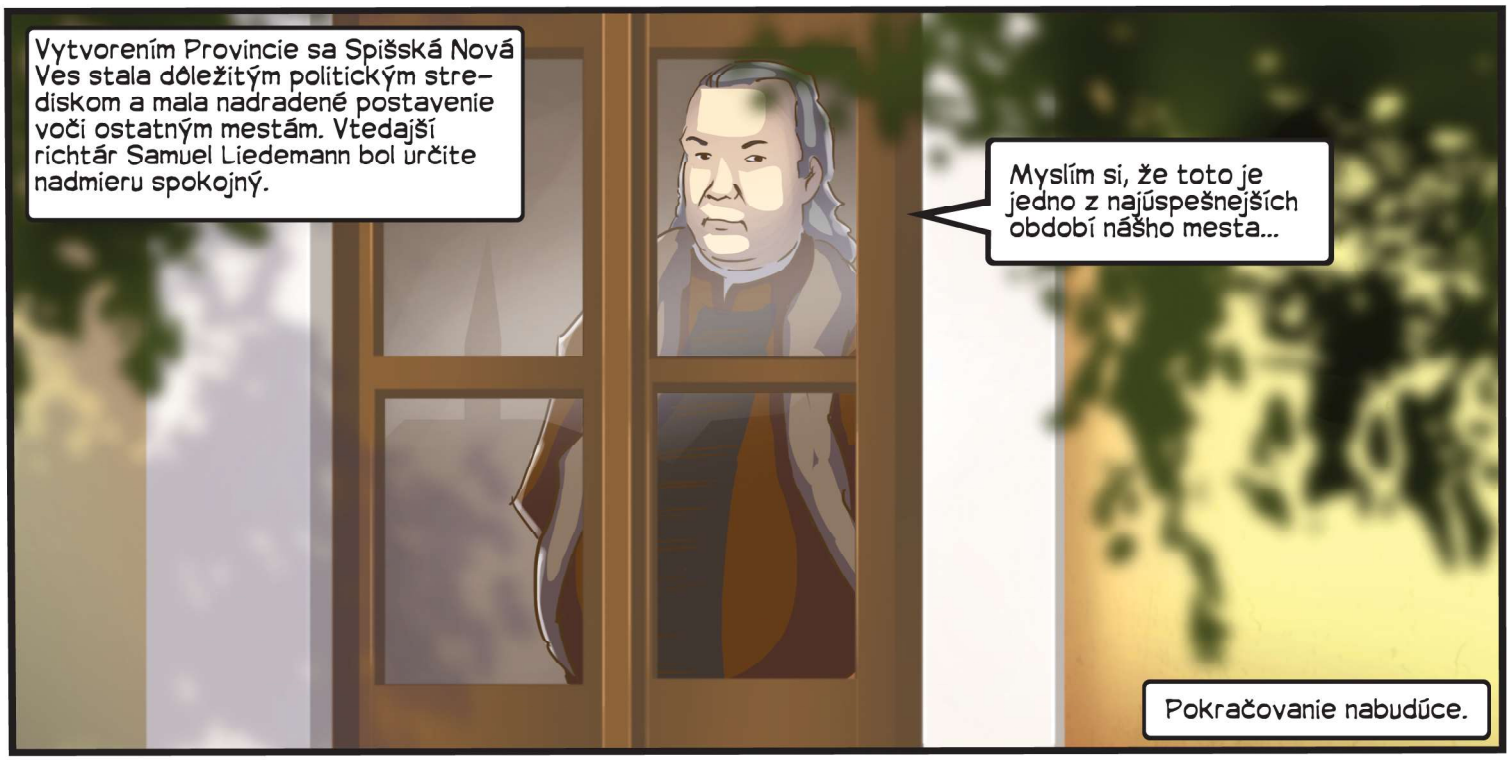
Aby mali účastníci zhromaždenia počas trvania schôdze kde bývať, mesto im na brehu Hornádu postavilo 16 domčekov – „Šestnástku".